
**VOOR DE EERSTE MAAL NAAR
WEERT.**

Een paar jaren geleden bracht ik eenige mijner vacanciedagen te Hamont door, en drukte bij die gelegenheid den wensch uit om het stadje Weert eens te bezoeken. Mijn zwager zou mij den 16 Augustus vergezellen, en een zijner kennissen, een Weertenaar, die toevallig te Hamont den heiligdag doorbracht, ons beiden tot wegwijzer dienen. Een gids van Hamont naar Weert! de afstand is nauwelijks twee uren en half! En toch kan ik den lezer verzekeren, dat hij met kaart en magneetnaald gewapend den weg niet eens vinden zou. En geen wonder: het verkeer tusschen de twee plaatsen is onbeduidend, de weg *binnendoor* bijna niet gebaad, en het minste windje voldoende om op de uitgestrekte, oneffen zandige heide alle voetspoor uit te wischen.

Wij vertrokken om zeven uren 's morgens; maar geen half uur later ondervonden wij, dat wij vroeger hadden moeten vertrekken. De schaarsche dauwdruppelen waren reeds van de schrale grassprietjes verdwenen; de zon maakte het zand gloeiend: wij gingen als door eenen

oven. En van Hamont tot op een half uur afstand van Weert geene menschenwoning, nauwelijks een enkele boom.....

Wij waren dan ook druipend van 't zweet, toen wij aan *Castro's Hut* kwamen en daar vooreerst wat konden verademen bij een oud kruis, dat onder een beschutsel hangt. Volgens onze oude geïmproviseerde gids ons mededeelde, moeten in de heide, welke wij doorgetrokken waren, al vele menschen verdwaald, of verongelukt, of vermoord zijn, en zou dat kruis daar opgericht zijn geworden ter vereering dier reizigers, welke den gevaarlijken tocht moeten ondernemen. En dat zulk een tocht drie eeuwen geleden nog veel meer moeilijkheden en gevaren opleverde, valt niet te betwijfelen. Het opschrift van het kruis bevestigt dan ook ten volle deze gissing. Het luidt aldus :

1587.

Alvorens gij den weg betreedt,
Die door de bergen leidt,
Bidt hier die voor uw zaligheid
Den bittren kruisdood *lijdt*.

Dit laatste woord zal wel *leed* moeten zijn en..... dan is het opschrift gansch modern of voor 't minst gemoderniseerd. In de naburige herberg wisten ze er ons niet meer over te vertellen, evenmin als over de benaming *Castro's Hut*.

Als men uit zoo'n heide komt, schijnt Weert ons eene prachtige stad! en toen ik er reeds een uur rond gewandeld had, kon ik het in geweten nog een aardig stadje noemen, zich jong badende in zijn kanaal, kortom mooier dan ik het mij had voorgesteld. Ik geloof zelfs, dat er voor den geschiedschrijver nog al veel is op te delven.

Wat mij het meest heeft getroffen, is in de groote kerk het grafschrift van den graaf van Horn (1), en het opschrift boven de doopvont, ter gedachtenis van Jan van Weert (2).

De eerste, groot door zijne geboorte, door zijne menigvuldige titels en waardigheden, groot vooral door zijne dapperheid, sterft door de handen van den beul; de andere, uit de lage volksklas gesproten, laat zich door het blind geluk vooruitstuwen, en sterft, omringd van eer en pracht, als onderkoning van Bohemen.

Wat ik verder gedurende mijn kort verblijf te Weert gezien heb, komt men in de meeste kleine steden tegen; daarom zal ik er hier niet van gewagen. Wij troffen er een goed hôtél en middagmaalden lekker, hetgeen veel toebrecht om ons te doen besluiten niet *binnendoor* naar Hamont terug te keeren, zelfs niet met eenen gids. In een rijtuig met een koppel paarden bespannen, die al de Hasseltsche huurpaarden zouden beschamen, lieten wij ons over Maarhees, Zoerendonk langs de oude baronnie van Cranendonk en Hees naar Hamont terugbrengen.

Onderweg heb ik nog een staaltje opgeteekend van naïeve vaderlandsche zeden, die ons aan de tijden van Teniers en Jan Steen doen denken. Te Maarhees, in eene herberg, bij de wed^e van Hoof, hangt, in eene lijst gevat, het volgende vermaan :

(1). Hic jacet Philippus de Montmorency Celeberrimus Comes de Horne. Dominus Werthæ, Altensæ, Nevelæ, Cortessem, Bocholt et Breugel. Prefectus Hereditarius Thorensis. Eques Aurei Velleris, Architalassus, etc., etc. Capite plexus Bruxellis nonis Junii MDLXIII Ducis Albæ salvo arbitrio Huc delatus et sepultus IX Kal. Julii Ejusdem anni.

(2). Ills Dus Joës liber baro de corona, Dus in Saborza et Tashof, SSmi Sepulcr. Salvatoris Nostri Eques, sacre Cæsaree Mtatis ciliar. bellicæ Geralsis vigillarum præfect regimentis peditu tribun, emendans trium arbiu pragensium et vice-emendans militiæ in regno Bohemiæ. Ejus cjux Dna Margareta, libera baronissa de coronâ etc. nata ex familia Birnhrachensis 1662.

Lezer gedenkt hieraan

Ik houw in mijn huis, 1 goeden regel,
Ik tap de kan tot aan den pegel,
Ik lach niet met die zijn beschonken,
Ik drink mij ook in mijn huis niet dronken ;
Ik leen niemand tot spelen geld,
Ik wacht mij voor een kwaad geweld ;
Ik bedien de vrienden klein en groot,
Ik ben tevreden met dagelijks brood ;
Ik tap een pint, en kan, en kelk,
Genever, bier, en wijn voor elk;
Ik borg niet veel of ik moet weten,
Dat zij 't betalen en niet vergeten :
De nering is mijn lust en wensch,
Gods zegen, en de gunst van ieder mensch,
Hetzij borgers of heeren,
Zal ik mij met mijn gunst vermeerren
Ik verzoek de vrienden in mijn huis,
Ik of mijn vrouw, of meid, zijn altijd 't huis.

Ik hoop Weert nog wel meer te bezoeken ; ik zal echter geduld hebben tot de ijzeren weg van Antwerpen naar Gladbach (naar welks opening heel Limburg al bijna moe gewacht is) de korte reis nog wat verkorte.

Hasselt.

D. CLAES.

